63ste Jaargang No. 5092 DAGBLAD Dinsdag 22 April 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeester en Administratie: Paulus drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: ... Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Conferentie Moskou

Twee geheime vergaderingen om alsnog tot een oplossing te geraken

Rusland wil Korea ook onafhankelijk zien

MOSKOU.

Op voorstel van Marshall zijn de Ministers nog eens bij elkaar gekomen in een extra zitting die half geheim was, om toch tot een oplossing te geraken in het vaststellen van een vrede voor Oostenrijk.

Het is een wanhopige poging om over het dode punt heen te komen. Marshall deed het voorstel toen weer de oppositie van Molotov naar voren kwam. De vergadering duurde twee uur lang en er werd alléén bekend, dat het over de vrede met Oostenrijk ging.

MARSHALL.

De A.P.-correspondent Gallagher seint uit Moskou, dat dit wel de langste en ook de minst succesvolle bijeenkomst was. Men houdt de deur toch nog altijd open, om tot een overeenkomst te geraken.

Aan Molotov die de drie anderen tegen over zich geplaatst ziet in zake de eisen van Joegoslavië om Zuid-Carinthië bij Joegoslavië te trekken werd nog tijd gelaten, om met Stalin zelf te gaan praten en met adviseurs.

William Draper de adviseur voor de Amerikanen in economische aangelegenheden is al naar Berlijn vertrokken, dit beschouwt men als een teken dat men alle hoop heeft opgeheven. De financiële voorzieningen voor Triëste werd ineens een nieuw punt van critiek en dispuut toen Marshall zei, dat de Amerikanen dat wel op zich konden nemen. De zaak zal morgen nog besproken worden.

Molotov zag daar waarschijnlijk een uitbreiding in van de hulpactie van Truman aan Turkije en Griekenland en verwees heel de quaestie naar de Verenigde landen, zeggend dat hij niet een bemoeien met de inwendige zaken zou willen zien.

DE GROTE VIER IN GEHEIME VERGADERING.

De Vergadering der Grote Vier, besloot in het midden der zitting van Maandag in geheime vergadering te gaan, op voorstel van Marshall. Dit wordt bedreven als de laatste wanhopige poging om tot een vergelijk te komen, inzake het Oostenrijks Vredesverdrag (Moskou, (AP) 21.4).

DE GROTE VIER UITEEN.

Na een vergadering van bijna twee uur, gingen de Grote Vier uiteen. Er werd bekend gemaakt dat alleen de Oostenrijkse Vredesverdrag was besproken (Washington, (AP) 21.4).

MARSHALL OVER DE HULPVERLENING.

Staatssecretaris Marshall noemde de voorgestelde hulp aan Griekenland en Turkije „onontbeerlijk" en liet het Congres weten, dat hij het volledig eens is met dit program, en met de doeleinden welke het nastreeft. Marshall heeft zijn standpunt over de hulpverlening van Moskou uit in een mededeling aan Senator Vandenberg doen weten.

Vandenberg, Voorzitter van de Senaat, maakte dit bekend tijdens het debat dat in de Senaat gevoerd werd over de hulpverlening. Dinsdag om 16 uur zal het gehele voorstel van den President in stemming komen (Washington, (AP) 21.4).

NOGMAALS MOSKOU.

Voor de tweede maal bericht de A.P.-correspondent John M. Hightower kwamen de Vier Ministers in een geheime vergadering bijeen, om te trachten alsnog een oplossing te vinden in de zaak van de Duitse activa en de andere quaestie die een vrede met Oostenrijk onmogelijk maken.

Er is geen enkele bewijs nog, dat er enige verandering viel waar te nemen in de houding der Russen, doch de anderen moeten toch wel enige hoop hebben, dat Molotov toch enige concessies zal doen. Het is mogelijk, dat hij nieuwe instructies heeft gekregen van zijn regering waardoor een overeenkomst nog mogelijk zou worden. Eddy Gilmore meent, dat men de quaestie over de onafhankelijkheid van Korea waarover men elf maanden geleden zonder succes confereerde weer zal opvatten. Molotov antwoordend op de brief, die Marshall daarover schreef had critiek op de Amerikaanse leden van de commissie van toen en gaf hun de schuld dat de onderhandelingen op niets waren uitgelopen. Hij stelt voor om, onmiddellijk de onderhandelingen weer te openen en heeft een programma met drie punten samengesteld één van de punten is, dat er een werkelijke brede democratische regering wordt samengesteld in Korea waaraan de partijen moeten meehelpen ook wil hij de verdeling van Korea in twee zones opheffen.

Er moeten verder vrije verkiezingen worden gehouden. Rusland belooft mee te zullen helpen aan een zo spoedige mogelijke teruggave van de onafhankelijkheid. De Russen willen ook mee helpen aan de financiële en economische opbouw, en dit samen met de Amerikanen (Moskou, (AP) 22.4).

LAATSTE NIEUWS VAN MOSKOU.

De tweede geheime zitting duurde anderhalf uur, doch er werd ook nu geen overeenkomst gemeld. De gewone zitting zal gaan over de financiële positie van Triëste (Moskou, (AP) 21.4).

W. H. DRAPER

Vertrokken naar Berlijn.

Truman is bang voor economische depressie

Maandag wordt Palestina misschien onafhankelijk

BANG VOOR DEPRESSIE.

Rede van Truman.

In een speciale trein kwam President Truman naar New York om de lunch bij te wonen van de A.P.-dienst, waarbij hij zijn jaarlijkse rede hield.

Truman liet blijken dat hij de economische toestand zwaar inziet en roept tot een eendrachtige actie op, om te voorkomen dat er een depressie komt, men moet de prijzen naar beneden brengen.

1. Gematigdheid bij de verbruikers. 2. Geduld en verdraagzaamheid en grotere productie bij de arbeiders. 3. Honder procent ijver bij den landbouwer. 4. Wijs beleid bij de regering. Hier herhaalde hij zijn pleidooi tegen verlaging van de belastingen, en zeide dat verhoging van het staatsinkomen noodzakelijk is. Ook uitbreiding van import en exportbeperking. De rede van Truman vormt het hoogtepunt van de journalisten-week die te New York gehouden wordt. Zij werd over het gehele land uitgezonden van de grote balzaal van het Waldorf-Astoria hotel uit.

Tezamen met zijn voorstel om de nationale economie te versterken, ging dat om de vrije volken te helpen hun vrijheid te behouden. Hij noemde geen enkele keer Rusland met name en sprak ook niet rechtstreeks van zijn hulpprogram aan Griekenland en Turkije, maar verklaarde: „Deze vrije volken, zien zich gesteld voor de keus tussen het totalitairisme en de democratie. Dit alternatief is hen opgedrongen door de vernieling die de oorlog heeft gebracht, die hen zo heeft verarmd dat zij gemakkelijk voor pressie zwichten. Er zijn machten die deze volken bedreigen en wij kunnen hen slechts de nodige hulp bieden als wij zelf welvarend blijven. En slechts als wij onze welvaart handhaven en verhogen, kunnen wij ook van andere landen verwachten dat zij de grote voordelen van een vrije economie erkennen. Ons stelsel van particulier initiatief wordt thans op de proef gesteld. Daarna gaf Truman een levendig beeld van de welvaart van de Verenigde Staten.

Hij wees daarbij op iets waarvan hij zeide dat niemand gedacht had dat het zou gebeuren, n.l. „onze economie in vredestijd is op gelijke peil gebleven met die van de oorlogstijd, en heeft die zelf overtroffen."

Hij trok daarbij een vergelijking tussen de toestanden van 1929, het topjaar van economische activiteit.

Truman wees verder op de schitterende taak, die de pers in oorlogstijd verricht had, en zeide dat zij ook in vredestijd het land kan dienen (New York, (AP) 21.4).

PALESTINA-QUAESTIE.

Op de algemene vergadering zal formeel worden voorgesteld, om van Palestina een onafhankelijk land te maken.

De Verenigde Staten en Engeland zullen genoeg hulp vinden, om het voorstel van de Arabieren om dit er door te krijgen, te blokkeren. Egypte is het land, dat voorstelt om onmiddellijk een eind te maken aan het mandaat, dat Engeland 24 jaar geleden kreeg en dat nu wil dat Palestina een onafhankelijk land zal worden. De Arabieren zullen geen tweederde kunnen halen. De Latijns Amerikaanse staten zullen op de zitting, die Maandag as. begint, neutraal blijven en zij hebben twintig stemmen.

Er zijn sterke aanwijzigingen dat ze in oppositie zullen komen tegen het voorstel van de Arabieren. De Arabieren willen een campagne opzetten, om de quaestie nu te regelen en niet wachten tot de algemene vergadering in de maand September (Lake Success, (AP) 21.4).

VIER WAGENS.

Vier wagens van een zwaar geladen trein gingen de lucht in door de ondergrondse actie van de Israëlieten. Er zijn vele doden en gewonden. De trein vervoerde troepen en oorlogsmateriaal. Het is de Egypte express.

Het aantal doden kon nog niet worden vastgesteld.

Nadat het ongeluk gebeurde met de Egypte express-trein, die normaal veel troepen meeneemt, gooide men granaten op de trein; hierop antwoordden de troepen met geweervuur. Onder de gedoden zijn vijf soldaten, ook een baby kwam om bij het trein-ongeluk (Jeruzalem, (AP) 21.4).

KONING CHRISTIAAN.

Het stoffelijk overschot van Koning Christiaan zal in de kathedraal van Roskilde — ongeveer twintig mijl van de hoofdstad — worden bijgezet. Aldaar bevindt zich de grafkelder der koninklijke familie.

De uitvaart zal vermoedelijk Dinsdag over een week plaats hebben. Het stoffelijk overschot van den koning ligt in een zinken kist en bevindt zich in het koninklijk paleis. Later zal men het overbrengen naar de kerk die vlak naast het slot Christianborg — de zetel van het parlement — ligt. Hier zal het volk gedurende drie uren elke dag langs de baar kunnen defileren. Grote massa's mensen hadden zich op het plein vóór het slot Christianborg verzameld, van welks bordes af de Premier het optreden van den nieuwen koning bekend maakte.

In een zitting van het parlement werd aan koning Frederik formeel het overlijden van zijn vader medegedeeld, waarna hij verklaarde dat hij de plichten van den koning had overgenomen en de plechtige eed hernieuwde die hij op achttienjarig leeftijd, toen hij zitting nam in de cabinetsraad had afgelegd (Kopenhagen, (AP) 21.4).

FREDERIK DE NEGENDE.

Frederik de Negende werd Maandag tot Koning van Denemarken uitgeroepen van het balcon af van het slot Christianborg. De Prins die thans 38 jaar oud is, besteeg de troon in opvolging van zijn vader, Christiaan de Tiende, aan wiens regering Zondagnacht de dood een einde maakte. Christiaan is 76 jaar geworden en heeft 35 jaar geregeerd. De proclamatie werd van het bordes af voorgelezen door den Eersten Minister Knud Kristensen, die driemaal riep: „Koning Christiaan de Tiende is dood, lang leve Koning Frederik de Negende" (Kopenhagen, (AP) 21.4).

PAUL DE ZESDE.

Onder het gebulder der kanonnen legde Paus de Zesde als Koning van Griekenland de eed af in een plechtige zitting van het Parlement. Alles was doodstil, slechts de stem des konings en het gebulder der kanonnen hoorde men. Het Parlement had even tevoren den Koning op uitbundige wijze ontvangen en toegejuicht.

Men zegt dat deze ontvangst zelfs die van Koning George, bij zijn terugkeer verleden jaar naar Griekenland overtrof (Athene, (AP) 21.4).

VERKIEZING.

In Palermo op Sicilië hadden verkiezingen plaats, die een beeld geven van de verkiezingen, die in October over het gehele land zullen plaats hebben. Er is een verschuiving naar links sinds de verkiezingen voor de grondwet in Juni jl. (Palermo, (AP) 21.4).

het nieuws van vandaag

De heren in Moskou worden waarachtig nog vertrouwelijk en zijn om de quaesties op te lossen in geheime vergadering gegaan, en toen dit nog niet lukte zijn ze nogmaals in een geheime vergadering verdwenen.

Dit is voor de journalisten een grote strop, daar ze zo niet weten, wat ze moeten publiceren en sinds het bezoek van Marshall aan Stalin weten ze, dat er toch nog geheimen bestaan in Moskou, waar zelfs de journalisten niet achter kunnen komen. We zien dat daarnaast in publieke vergaderingen nog zal gesproken worden over de financiële hulp, die Amerika aan Trieste wil geven.

In een briefwisseling met Marshall vertelt Molotov, dat hij van plan is om de Koreanen de onafhankelijkheid te geven, doch hij wenst een echt democratische regering als eerste voorwaarde vervuld te zien.

Het lijkt er niet op, dat er in Moskou nog iets bereikt zou worden. Een of ander telegram zal het morgen wel berichten, daar er toch wel iets gedaan zal worden om aan dat verlangen te voldoen, doch het is niet aan te nemen, dat mensen die zoveel weken ruzie hadden nu morgen ineens dikke vrienden zouden worden.

Amerika gaat door met helpen, naast Turkije en Griekenland, zal het ook genegen zijn om Trieste te helpen, en hielp het vandaag Hongarije door te zorgen dat het door de Nazies gestolen zilver wordt teruggestuurd.

Het hielp reeds Italië met een grote lening, de Russen verklapten dat de Amerikanen Franco willen gaan helpen. Marshall verklaarde dat Korea ook door Amerika zal geholpen worden. Het wordt voor Amerika een intens belangrijke politiek, terwijl het land zelf zoals gisteren President Truman bekend maakte op de lunch bij onze A.P.-dienst, gevaar loopt een economische depressie tegemoet te gaan.

De man is somber en de lunch zal niet goed gesmaakt hebben voor onze A.P.-mannen. Somber was de klank, dat bedierf de eetlust.

In Palestina viel de ondergrondse de Egypte-expres aan.

In Lake Success zit men nu reeds de stemmen te tellen, zich afvragend of het mogelijk dat Egypte dat zal voorstellen om Palestina onafhankelijk te maken nu werkelijk twee derde van het aantal stemmen zal kunnen halen.

Een Aneta-telegram uit Suriname zegt, dat de mensen daar apathisch zijn. Stel je voor, en dat niet alléén het volk doch ook de pers. men leze het telegram maar na.

De Rotterdammer begint reeds met extra vliegedities voor West Indië.

Hebben wij U niet voorspeld, dat binnenkort de Maasbode 's morgens in Uw bus zal liggen, de wereld wordt kleiner? Pas op, dat U er niet meer zorgen door krijgt, dat U 's morgens zich niet opwindt over het optreden van de wethouder van Lutjebroek, „dat toch ongehoord moet heten" en over meer van die locaal politieke drama's, die Uw gemoedsrust maar zouden kunnen wegnemen.

In West Indië zou U zich kwaad maken over allerlei dingen aan de overkant?

Katholieke Partijvorming

Partijvorming op Curacao is nog zo jong

In het verslag van de Parlementaire Commissie komt een punt naar voren dat de belangstelling trekt van de Nederlandse pers. Gisteren reeds konden we er op wijzen dat zowel in de „Nieuwe Rotterdammer" als ook in de „De Tijd" bizonder uit het verslag wordt aangehaald, dat de partijen op Curaçao **nog zo jong zijn**. Het is goed, dat men het ziet, en het is duidelijk, dat men zich van critiek op die partijen of op ons partijstelsel maar onthoudt, om reden dat men inziet dat hier nog groei kan komen, die veel in de vorm en de structuur van de partijen kan verbeteren.

Laten wij hier toch niet over het hoofd zien, er staat hier een critiek op ons partijstelsel. Het is of de Parlementaire Commissie het heeft aangevoeld, dat zijn zoveel heilige huisjes, dat is zo moeilijk om daar iets van te zeggen, dat ze maar met de gelukkig invul, om het woord „jong" te schrijven genoegen namen.

De partijtjes zijn zo jong. Laat ons toch die woorden ter harte nemen en ons partijstelsel verbeteren. Laat men het ons niet kwalijk nemen, als wij soms critiek hadden, hebben en zullen hebben voor onze Curaçaosen Katholieke Partij.

Het was op het psychologisch juiste moment dat **Mgr. Verriet** in het jaar 1936 een groep personen uitnodigde een Curaçaose Katholieke Partij op te richten, daar immers bij de nieuwe staatsregeling van het jaar 1937 ingaand met de datum van 1 April op Curaçao een kleine groep van mensen gerechtigd zouden worden om te stemmen. Het is begrijpelijk, dat ieder zou inzien dat de op te richten partij „nog moeilijkheden zou moeten overwinnen, dat de partij voorlopig „nog wat jong" zou zijn". En het is helemaal niet verwonderlijk, dat de Parlementaire Commissie nu na tien jaar deze partij ook nog jong noemt.

Dit jaar bestaat de Katholieke Partij in Nederland (vroeger geheten Katholieke Staatspartij nu Katholieke Volkspartij) een vijftig jaar, ofschoon men eigenlijk moet toegeven, dat de Katholieke Partij in Nederland al reeds veel ouder was, want toen Mgr. Dr. Schaepman na juist vijftig jaar geleden een vergadering uitschreef, om een Katholieke Partij op te richten, deed hij dat niet voor mensen, die nog nooit een katholieke partijvorming gedaan hadden, neen hij riep daar kiesverenigingen bijeen, zoals die kiesvereniging uit Sneek: de Katholieke vereniging „Recht voor allen" die reeds in het jaar 1871 was opgericht, hij zag daar verder de Katholieke Friese Bond die van het jaar 1882 is. De politieke tegenstellingen hadden het volk van Nederland reeds getraind. Mgr. Niewindt kon zich reeds tot de uitgesproken katholieke politicus het kamerlid Luyben wenden in zake de veranderingen van de staatsregeling op Curaçao rond 1850, en de Gouverneursbenoemingen en de quaestie van de emancipatie terwijl figuren als A.C.A. van Vuuren, Schaepman zelf, Feber, Bruineman later in zijn voetstappen traden.

In Nederlands Indië ook werd in het jaar 1918 een Katholieke Partij opgericht en goedgekeurd door de Apostolisch Vicaris van Batavia op 22 November 1918.

Nadat er van te voren reeds actie-comité's ontstaan waren. Hier zagen we politici van formaat bezig zoals de heer Feber het latere kamerlid, de heer Schmutzer, de latere Minister van overzeese gebiedsdelen en de heer Kerstens, die we hierop Curaçao nog gekend hebben, in zijn qualiteit van Minister.

In Suriname lagen de verhoudingen enigszins anders doch ook daar kwam nu in de nieuwere tijd met de staatskundige beroeringen een „Progressieve Surinaamse partij" voor de dag met Pater Weidman als voorzitter.

De ontwikkeling te schetsen van al deze pogingen onzer katholieke medebroeders in Nederland en Oost-Indië en Suriname is niet de bedoeling van dit artikel, doch het is goed om breed te zien, opdat niet deze critiek van de Parlementaire Commissie ons zou **ontmoedigen**. Er heerst een fnuikend pessimisme op Curaçao.

Inderdaad ons Curaçao heeft nog een jonge Katholieke Partij, dat bovendien nog niet de katholieke partij is van het gebiedsdeel, doch van het eiland alléén. Er zouden vele desiderata naar voren gehaald kunnen worden.

Zou het niet goed zijn contact te zoeken met de Katholieke Partij in Nederland formeel contact en met de progressieve partij in Suriname?

Zou het niet goed zijn een Katholieke partij te hebben voor geheel het gebiedsdeel?

Doch vooral zouden we gaarne actieve politiek willen zien in de vorm van concrete arbeid in zake begrotingspolitiek, welvaartspolitiek, sociale politiek. Het is beter desiderata naar voren te brengen dan critiek, hoe zeer wij ook weten dat in de desiderata een grond van critiek kan verborgen liggen.

Boeken als het boek van Dr. Witlox de „Katholieke Staatspartij" en het gedenkboek van de zgn. Katholieke Friese Bond 1882 — 1932 zouden goede lectuur zijn, om te laten zien, hoe moeilijk de opbouw is. „Het ideaal moet hen wel bezield hebben", schreef de Heer Goseling over de voorlopers van de Katholieke Staatspartij". „Er was immers geen aantrekking noch stuwing van een machtig partijverband, het ideaal alléén moet hen bezield hebben zuiver en onvervalst". Het nageslacht zal ons werken prijzen, als we niet in zelfgenoegzaamheid, doch met zin voor opbouwende critiek de waarheid kunnen verdragen en aanhoren en deze ter harte nemen.

PRINSES ELISABETH.

Prinses Elisabeth wijdde Maandag op haar verjaardag, haar leven plechtig toe aan het Britse Gemenebest.

Zij deed daarbij een beroep vooral op de jeugd van het Gemenebest om de lasten van het imperium van de ouderen op haar schouders over te nemen.

Haar toespraak duurde tien minuten en werd over het gehele Britse Gemenebest uitgezonden. Zij zeide: „Ik verklaar voor U allen, dat geheel mijn leven, het moge lang zijn of kort, in Uwe dienst zal staan en in de dienst van de gemeenschap, waartoe wij allen behoren. Maar ik zal niet de kracht hebben om dit besluit uit te voeren, tenzij U mij daarbij Uw steun biedt, waartoe ik U bij deze uitnodig. Ik weet dat Uwe steun van ganser harte zal worden verleend (Kaapstad, (AP)

SURINAME

De Boodschap van Gouverneur Brons

De Landvoogd schreef Maandag jl. aan de Staten:

In aansluiting aan mijn brief van heden No. 59 Geheim, heb ik de eer UHoogEdelGestrenge te doen toekomen een uittreksel uit die brief tegen welks publicatie mijnerzijds geen bezwaar bestaat.

Met verwijzing naar de dezerzijdse brief van 14 Maart 1947 No. 1118a, houdende mededeling van mijn voorgenomen reis naar Nederland tot het houden van besprekingen met het Opperbestuur, heb ik de eer Uw College te berichten, dat ik na beëindiging van het beoogd overleg op 12 April in Suriname ben teruggekeerd en het bestuur over het Gebiedsdeel heb hervat.

Met betrekking tot de in Nederland gehouden besprekingen moge ik in de eerste plaats met grote voldoening gewag maken van de mij op 29 Maart jl. door Hare Majesteit de Koningin verleende biezondere audiëntie, bij welk onderhoud Hare Majesteit zich met grote belangstelling omtrent de politieke, economische en sociale omstandigheden van Suriname heeft doen inlichten en waarbij Zij mij verzocht heeft, bij wege van de Staten aan de bevolking van Suriname Haar hartelijke groeten en beste wensen voor een op elk gebied voorspoedige ontwikkeling van de voor de opbloei van het Gebiedsdeel aanwezige gunstige omstandigheden over te brengen.

Het dezerzijds met de Regering gepleegd overleg was in de eerste plaats gericht op de vaststelling van een Wetsontwerp tot wijziging van de Surinaamse Staatsregeling, waarbij beoogd wordt, overeenkomstig de bij monde van den Minister-President op 5 Juni 1946 afgelegde Regeringsverklaring en de op 23 Juli daaraanvolgende door Hare Majesteit uitgesproken Troonrede binnen de grenzen van de

GOUVERNEUR BRONS

Zijn brief maakte de Surinamers apathisch.

bestaande Grondwet, in de geest van de Koninklijke Rede van 7 December 1942 op korte termijn hervormingen in het staatkundig bestel van Suriname tot stand te brengen, welke steun kunnen vinden in de door de delegatie uit de Staten van Suriname in Nederland besproken beginselen.

De dezerzijds gehouden besprekingen hebben ertoe geleid dat in overleg met den Ministerraad een Wetsontwerp werd vastgesteld, hetwelk thans aan de Raad van State ter overweging is aangeboden, na het uitbrengen van welk advies dit ontwerp met de daarbij behorende Memorie van Toelichting overeenkomstig het bepaalde bij artikel 50 der Surinaamse Staatsregeling, voor het in behandeling nemen door de Staten-Generaal, aan de Staten zal worden aangeboden teneinde dienaangaande van raad te dienen.

Ofschoon voor publicatie van bedoeld Wetsontwerp vóór het uitbrengen van het advies door de Raad van State geen vrijheid bestaat, heeft de Minister van Overzeese Gebiedsdelen teneinde Uw College ten spoedigste op de hoogte te stellen van de strekking van het Wetsontwerp, zoals dit door de Ministerraad werd vastgesteld, mij gemachtigd dit ontwerp reeds thans aan de Staten ter vertrouwelijke kennisneming te doen toekomen. De geheimhouding, welke aan deze mededeling vooralsnog tijdelijk wordt opgelegd, zal echter volledig worden opgeheven zodra na het uitbrengen van het advies door de Raad van State en bij het toepassen van artikel 50 van de Surinaamse Staatsregeling de aanleiding daartoe zal komen te vervallen.

Op grond van het bovenstaande heb ik de eer Uw College hierbij de text van het bedoeld Ontwerp in 16 exemplaren ter vertrouwelijke kennisneming te doen toekomen.

Het ligt in het voornemen na aankomst van de eerstvolgende Luchtpost uit Nederland ook het Ontwerp van de betrekkelijke Memorie van Toelichting op overeenkomstige wijze ter kennis van Uw College te brengen. De reden van de vertraagde toezending van dit stuk omtrent welks inhoud eveneens reeds in de Ministerraad overeenstemming werd bereikt, is gelegen in de omstandigheid, dat het gereed maken daarvan vóór het vertrek van den ondergetekende uit Nederland, niet kon worden voltooid.

Met den Minister is nog in overleg getreden omtrent de wederinstelling van een Marinebasis te Paramaribo, terwijl de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V. (zg. „Herstelbank") te 's Gravenhage de vestiging van een kantoor te Paramaribo in studie heeft genomen.

SURINAME APATHISCH.

Aneta bericht, dat zowel de pers als het publiek apathisch zijn na de publicatie van de brief van Gouverneur Brons aan de Staten, waarin hij mededeelde, dat het ontwerp van de constitutionele wijzigingen met de volgende luchtpost zal komen en dat hij conferenties hield met den Minister van Overzeese Gebiedsdelen. (Paramaribo, 22.4).

DE POLITIEKE ACTIVITEIT VAN DE SURINAMERS OP CURAÇAO WORDT CRITISCH BEKEKEN.

Er schijnt een nieuw soort volksvertegenwoordigers te zijn ontdekt. In „Nieuw Suriname" van 29 Maart vinden we tenminste: „Zo reageren **Curaçao** en **Aruba**, zo reageert ook Suriname". En wat is dan wel die reactie? Een of ander heeft in „Jong Suriname" verteld, dat „Wij Surinamers **op** Curaçao" niet luisren naar de uitzendingen van P.C.J. naar de West, voordat Outsider het veiligsein geeft. Daarop volgde zo maar ineens, dat en **Curaçao** en **Aruba** èn Suriname hier reageren. Met welk recht die conclusie gemaakt wordt, dat mogen de goden weten.

Zo zouden wij ook wel eens den man willen zien, die kan onderschrijven, wat er in het hoofdartikel van hetzelfde nummer van hetzelfde „Nieuw Suiranme" te lezen staat.

„Dit is niet een uitspraak van een kleine kiezersgroep van bevoorrechten: **hier spreekt heel het volk!** Hier spreken zij, wier stem nooit werd gevraagd, want hun stem had voor het gouvernement geen waarde, omdat ze niet genoeg verdienden! Hier spreekt de man, die zwoegt in de bauxietmijnen, de man, die woont in de vermolmde slaven verblijven, de man, die op de plantage ploetert voor een schamel bestaan, de kleine ondernemer, de balata-bleders. Hier spreekt Suriname!"

Wat Suriname hier aan het spreken is? O, dat ze Mr. Dr. Buiskool als Gouverneur willen hebben, tenminste nu, want wat ze over een paar maanden willen, dat is het geheim der goden, of liever dat is helemaal geen geheim, over een tijd schreeuwen ze even hard om een ander als twee jaar geleden om Mr. Brons als gouverneur.

Maar, eh...... spreekt hier Suriname? Spreekt hier de zwoegende man in de bauxiet-mijnen, die tussen haakjes wel genoeg verdient om stemrecht te hebben? Spreekt hier heel die mooie reeks **die boven vermeld** wordt? Neen, heel zeker niet! In Moengo bijv. wist men van de gehele actie van de Mijnwerkers Unie niets af, daar bestempelt men het optreden van den voorzitter als dictatoriaal, dat klinkt toch wel een beetje anders.

En nu zouden we ook wel eens willen weten, wat al die zwoegers op de plantages van geheel de quaestie gehoord hebben, om nog niet te vragen of ze weten waar het eigenijk over gaat.

En wat die quaestie zelf betreft, vinden wij het een zeer onsmakelijke geschiedenis, die niets anders releveert dan de politieke groenheid van lui, die menen leiders te zijn, om nog niet te spreken van de laster, waarmede de huidige gouverneur belaagd wordt en van de flagrante onzin, die er bij verkondigd wordt over het benoemen van een gouverneur, welken ook.

(De Surinamer).

„JOHAN MAURITS" VERTROKKEN.

15 April jl. om twaalf uur verliet het Nederlandse oorlogsschip „Johan Maurits" onze haven onder de tonen van de militaire kapel.

Maandagmiddag was er een instuif aan boord. Gouverneur en Mevrouw Brons bevonden zich onder de vele gasten.

(De West).

CURAÇAO

MILITAIR NIEUWS.

Men schrijft ons:

Heden is het de laatste dag dat de jongens van de negende lichting schutterij actief dienst zullen verrichten. Morgen begint voor hen de zogenaamde „bewegingsvrijheid". Een periode, die hen gegeven wordt teneinde de gelegenheid te hebben om werk te zoeken, opdat zij de eerste weder als burger een betrekking hebben. Tevens ligt het waarschijnlijk in de bedoeling (althans met de acht afgezwaaide lichtingen was dit het geval) om de jongens deze week tijd te geven om wat kleren te gaan kopen met het kledingsgeld, dat zij **niet hebben ontvangen**. Komt er nog een verbetering in deze noodtoestand, of wordt er geen acht meer aan de ex-vaderlanddienaars geschonken?

UW KRANT UIT NEDERLAND.

Er zijn reeds verschillende particulieren, die gelijk de redacties op Curaçao, per vliegtuig hun krant krijgen toegestuurd. Het eerste blad, dat nu ná de oorlog met een speciale buitenlandse editie begint, die u per luchtpost wordt toegezonden, is de „Nieuwe Rotterdammer". Zie voor verdere inlichtingen onder de advertenties.

De andere kranten zullen wel spoedig volgen.

INWONERSAANTAL.

Op 1 Januari 1947 telde het **stadsdistrict** 39.678 inwoners; het **eiland** 88.323 inwoners; het gebiedsdeel 143.502 inwoners. Het eiland Aruba telde 45.907 inwoners.

HALFSTOKS.

De vlag van Denemarken hangt halfstoks in de Herenstraat boven het winkelpand van de Deense consul de Heer Benjamin J. Delvalle. **Dit in verband met** het overlijden van Koning Christiaan.

COLOMBIAANS OORLOGSSCHIP IN DE HAVEN.

De Consul Generaal van Colombia bericht ons hedenmorgen, dat gisteren een Colombiaans oorlogsschip de Sint Annabaai is binnengestoomd.

Dit schip, dat voor bunkeren Curaçao heeft aangedaan, is op doorreis naar Trinidad. Commandant Balensuela, een jonge zeeofficier van 26 jaar, zwaait de scepter aan boord en wordt bijgestaan door de officieren Diaz, Castel Blanco en Morales. Dit schip is niet groot, maar ondervindingen hebben getoond, dat juist deze kleine dingen aardig gevaarlijk kunnen zijn tijdens een zeeslag. Heden, in de loop van de dag zal het schip doorvaren naar Trinidad.

GESPREK IN DE WINKEL.

„Maar moet je horen, bij Van Wilpen kan je altijd alles krijgen. Ik wed dat zij daar zeker uien te

koop hebben. Ik ga onmiddellijk kijken, want mijn man is dol op gestoofde uien, weet je."

DECLAMATOR OP KOMST.

Voordracht-avond van Siem Bosma.

Naar we uit particuliere bron vernemen, zal de declamator Bosma een bezoek brengen aan ons eiland. In verband met zijn komst ontlenen wij aan de „Surinamer" het volgende verslag over zijn optreden in dat gebiedsdeel.

Deze jonge kunstenaar te gaan horen is zeer aan te bevelen.

Men moet niet wegblijven zo er een kans geboden wordt een avond aan kunst te wijden, tenminste wanneer te verwachten is dat de avond zeer verzorgd wordt en op hoger peil gebracht wordt. Dit verruimt de geest, en waar het gat naar voordrachten te luisteren, zal menigeen op het idee gebracht worden in de keuze van voordrachten naar mooier werken te grijpen.

Mooier werken zijn dikwijls zwaarder werken, maar het is de kunstenaar, die ze in en door zijn voordracht verklaart en licht maakt.

Zo gaf op Vrijdagavond 11 April genoemde heer Siem Bosma voor geheel de geestelijkheid van de R.K. Missie een uitvoering. Hunne Hoogwaardige Excellenties Mons. St. Kuypers en Th. van Roosmalen waren aanwezig.

De Heer Bosma toonde zich die avond een verteller, en uitte deze moeilijke kunst in het weergeven van een oorlogsverhaal op een wijze, dat wij ons bij het gebeuren aanwezig waanden. Hij is voordrager van zware classieke werken en bracht voor ons fragmenten uit Vondels Lucifer en Gijsbrecht van Aemstel ten tonele. Hij vertolkte enige moderne gedichten o.a. ook uit eigen werken. Verder droeg hij voor uit de bekende proza-werken van Arthur van Schendel en Henri Heyermans.

De Heer Bosma is reeds van zijn 15e jaar af optredend in toneelwerken.

Hij liet zich leiden door bekwame toneelmensen in Nederland en waagt het nu reeds op 25-jarige leeftijd geheel zelfstandig op te treden, zodat hij de meest verschillende personen op een avond sprekend weet op te voeren.

Nu is hij op tournee door Zuid- en Noord-Amerika. Wij wensen dezen energieken kunstenaar een succesrijke loopbaan toe.

(De Surinamer 14-4-'47).

UITSLAG.

Vakexamen voor benoembaarheid tot **Hoofdkommies der Belastingen,** gehouden op Aruba op 2, 17 en 18 April 1947.

Geëxamineerd: 15 candidaten: afgewezen: 4; geslaagd: 11, t.w. de Heren M. A. P. Brown, F. C. Cohen, P. A Dania, E. S. Jandroep, C. A. Juliao, A. S. Lauffer, P. A. Leon, J. H. Mackay, A. G. St. Jago, F. I. Wiel en P. G. de Windt.

K.L.M.

Zoals bekend, bestaat in Curaçao aansluiting op het wijd vertakte en druk bevlogen **Westindische** net der K.L.M. Met het vliegveld Hato op Curaçao — dat onlangs met een modern stationgebouw werd verrijkt — als middelpunt, onderhouden de K.L.M.-toestellen in de West regelmatig verbindingen met de eilanden en kuststreken van de Caraïbische Zee. Eind Maart jl. werd dit luchtnet uitgebreid met een verbinding via Barranquilla met San José, de hoofdstad van de Middenamerikaanse staat Costa Rica, welke verbinding van 20 April a.s. af tweemaal per week gevlogen zal worden. Van die datum af wordt tweemaal per week van Curaçao via Ciudad Trujillo — Port au Prince — Kingston naar Havana gevlogen. De tweemaal wekelijkse directe nachtverbinding met Miami, evenals de verbinding met deze plaats via Camaguey, komen te vervallen. In de plaats hiervan wordt de vijfmaal wekelijkse verbinding Curaçao — Aruba — Kingston — Miami met ingang van 20 April 7 maal per week gevlogen. Ditzelfde is het geval met de verbindingen Aruba-La Guayra. De frequentie van de dienst **Curaçao-Paramaribo** wordt van tweemaal tot driemaal per week opgevoerd.

PARMENTIER EN VIRULY TWINTIG JAAR IN DE LUCHT.

Tweede Paasdag was het precies 20 jaar geleden, dat „ergens op de Soesterbergse heide" het vliegbrevet werd uitgreikt aan een vijftal vliegers met grote valhelmen op het hoofd en geheel in leer gekleed. Twee van hen heetten K. D. Parmentier en A. Viruly. Ze hadden de vliegerij geleerd in een tweedekker, de Fokker S4, een toestel met een rotatiemotor van 110 PK en twee zitplaatsen achter elkaar, zomaar in de open lucht.

Wanneer Parmentier en Viruly gaan vertellen van de avonturen, die zij in de twintig jaar, dat zij het hart verpandden aan de luchtvaart, hebben meegemaakt, dan komt er bijkans geen eind aan. En vooral herinneringen aan de tijd, dat het vliegen nog verre van alledaags was en „men op de grond" met angstig kloppend hart de evoluties van de „vliegende waaghalzen" aanschouwde, komen dan weer boven.

„Mijn eerste solovlucht" zegt Viruly glimlachend, „ligt me nog vers in het geheugen. Het was een vreemde sensatie, want ik kwam plotseling tot de ontdekking, dat ik al vloog, zonder eigenlijk iets gedaan te hebben".

Parmentier rakelt oude verhalen op over de S4, de goeie trouwe Fokker, waarin zij beiden de luchtdoop ondergingen. „Ja", vertelt Parmentier, „de motor moest na 30 vlieguren in de revisie maar na drie vlieguren vloog de tuimelaar al door de kap heen".

Parmentier kreeg zijn opleiding van Piet van de Griend, Viruly van luitenant Willem van Gemeren. De commandant van de vliegschool was indertijd kapitein W. Versteegh.

Reeds twee jaar nadat hij zijn brevet haalde, kwam Parmentier bij de K.L.M. Voor Viruly zou het nog vijf jaar duren. Van de meer dan 200 vliegers, die de K.L.M. momenteel in haar dienst heeft, zijn zij resp. Nr. 14 en 16.

En nu, 20 jaar later, zijn de namen Viruly en Parmentier in de luchtvaartwereld een begrip geworden. De auteur-vlieger en de man van de Melbourne-race zijn bescheiden mensen, die iedere lofuiting met een handgebaar van zich schuiven, maar voor hoog en laag, jong en oud, zijn hun namen klanken, die spreken van Neerlands eervolle plaats in de wereldluchtvaart.

Parmentier is thans Chef van de Vliegdienst der K.L.M., Viruly is Chef-vlieger. De tijd van de 110 PK is voorbij en machtige Constellations, die met haar vier motoren het werk van maar liefst 8800 paarden verrichten, zoemen door de lucht.

Parmentier kwam enkele dagen geleden nog uit Indië terug en Viruly vertrok Woensdag naar Zuid-Amerika.

Binnen één etmaal vliegen we naar New York, afstanden tellen niet meer en de toestellen zijn in de afgelopen twintig jaar wel enigszins veranderd...

Maar de vlieger verandert niet, hij past zich aan de nieuwe omstandigheden aan en blijft dezelfde vakbekwame en veilige bestuurder, voor wien de grote viermotorige kolossen even vertrouwd zijn als de Fokker S4 van indertijd.

VOOR DORSTIGE KELEN.

Dat de Noordamerikanen weten hoe ze hun artikelen moeten verkopen, is weer eens gebleken op Curaçao, dat hoofdzakelijk van de Noordamerikaanse markt betrekt.

Op het kantoor van de K.L.M. in de Bitterstraat is thans een electrisch gekoelde Coca-Cola automaat geplaatst, die door de Coca-Cola Bottling Co., gratis in bruikleen wordt afgestaan.

Een speciale munt, bij den KLM-kassier voor 0.12½ G. verkrijgbaar, wordt in de gleuf geworpen en een ijskoud flesje „coke" komt te voorschijn.

Met één beweging wordt de fles in de ingebouwde opener ontdaan van de capsule, die onmerkbaar in de kast zelf verdwijnt.

Drie en tachtig flessen kunnen in de automaat worden gezet, terwijl onderin nog een voorkoelruimte bestaat voor vijf en zeventig flessen om de voorraad in de automaat aan te vullen.

Er zijn thans twee van deze vernuftige apparaten te Curaçao; de eerste werd geplaatst bij Maduro's Bank.

Een derde, vierde en vijfde automaat zullen respectievelijk op het hoofdkantoor der KLM aan de De Ruyterkade en in de werkplaatsen op Hato worden geïnstalleerd.

Missie Nieuws

BESCHERMFEEST.

Morgen is het beschermfeest van St. Jozef. Dit feest werd een eeuw geleden ingesteld door Paus Pius X in het jaar 1847.

Het werd oorspronkelijk gevierd op de derde Zondag na Pasen, doch het was Paus Pius X die het verplaatste naar de Woensdag na de tweede Zondag na Pasen. Het feest kreeg in het jaar 1914 een eigen octaaf en in 1919 een eigen prefatie.

CORNELIS VAN PUTTEN

EN

THEODORA M. DIKKERS

geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk waarvan de voltrekking zal plaats vinden op Woensdag 23 Apr. om 9 u. a.m. in de kerk te Gr. Kwartier

Receptie v. 4-6 u p.m. te Rio Canario Suite 5-7

Gelieve dit als een persoonlijke uitnodiging te beschouwen

De Liefde van Pater Lataste voor de Orde van Sint Dominicus *)

door

MICHAEL HENSEN O.P.

Een van de meest ontroerende trekken in het leven van Pater Lataste vormt zijn liefde voor de Orde van St. Dominicus.

Het is daarom zeer interessant, na te gaan hoe de Stichter van Bethanië stond tegenover de vorm van religieus leven, die hij zich vrij en na rijp beraad gekozen heeft.

In die verhouding tot zijn eigen Orde komt ook biezonder tot uiting de verheven kracht van zijn innerlijk leven. Want zijn liefde voor zijn religieuze familie werd herhaaldelijk zwaar beproefd. Misschien zelf heeft deze bij uitstek gevoelige mens naast de jarenlange dorheid in zijn gebedsleven wel het meest te lijden gehad juist van de kruisen, welke de Orde hem oplegde.

Allereerst zullen wij zien hoe Alcide Lataste tot het Dominicaans religieus leven kwam.

Zijn eerste contact met de Orde dateert van December 1855 kort na de dood van zijn verloofde, Léonide Cécile de Saint-Germain (17 November), die hij hartstochtelijk liefhad.

Nog geheel terneergeslagen door de droeve scheiding volgde hij een retraite, welke geleid werd door een drietal Dominicanen. Vooral de predicaties van Père Sandreau maakten diepe indruk op zijn ontvankelijk gemoed:

„Hij heeft een prachtige preek gehouden over leven en dood in hun onophoudelijke strijd op deze wereld en over de triomf van de dood, en daarna een tweede over de zege van het leven over de dood door de verrijzenis. Wat hebben die verheven waarheden mij goed gedaan!"

(brief van 13 December)

En na het sterven van Pater Lataste zal dezelfde Père Sandreau met nauwbedwongen trots getuigen:

„Een heilig religieus die, ik mag bijna zeggen, mijn kind was in de bovennatuurlijke zin, omdat hij door mijn bemiddeling in onze Orde trad."

(brief aan Moeder H. Dominica, 29 April 1869)

Zo werd het eerste contact gelegd, maar Alcide komt niet gemakkelijk tot een definitief besluit. Tot welke Orde heeft God hem geroepen? Moet hij zich overgeven aan de eenzaamheid van het zuiver contemplatieve leven? Hij denkt er ernstig over na. Zeker, God zal zijn drang naar liefde kunnen bevredigen. Maar van de andere kant: zal hij met zijn levendige, spontane, mededeelzame natuur de spanning van het louter beschouwend leven kunnen dragen?...... Eerder wordt hij gedreven naar een Orde waar het contemplatieve element behouden blijft, terwijl ook de actie naar buiten mogelijk wordt gemaakt.

In begin Mei 1854 had hij de Carmelieten te Agen bezocht. Zijn beschrijving van de indrukken, welke hij ondervond geeft blijk van een levenige sympathie voor de Orde van de Carmel:

„Die monniken, zij hebben het geheim van het geluk gevonden. O ik gevoel me absoluut niet in staat te doen wat zij doen, maar ik verzeker u dat ik graag heel het geluk en al de vreugden die ik in het leven kan ondervinden zou geven voor de vrede en het geluk, waarin zij zich verheugen."

(brief aan zijn broer Emile. 10 Mei).

Enkele jaren later vinden wij hem nogmaals in Agen voor het houden van een retraite. Doch ook met andere religieuze levensvormen kwam Alcide in aanraking. Op een reis van Montpellier naar Tarascon had hij een Remonstratenzer ontmoet, Père Edmond, den hersteller van de Orde der Norbertijnen in Frankrijk. Het leven der Witheren bekoort hem. Hier wordt de monastieke observantie in al haar strenge soberheid beoefend, maar ook het apostolaat krijgt een biezonder accent. We twijfelen niet, of Alcide heeft deze levensvorm ernstig overwogen.

Dat hij tenslotte toch de Orde van Remonstreit voorbij ziet, komt vooral omdat hij machtig geboeid wordt door een anderen hervormer, die op jonge mensen een ongewone invloed heeft: den beroemden redenaar van Notre-Dame, Henri-Dominique Lacordaire.

Harstochteijk fel en onbegrijpelijk teder, ongewoon fier op het hautaine af en kinderlijk naïef, levenslang vechtend tegen eerzucht en tegelijk gedreven door een passie voor zelfvernedering, man van nauwbedwongen fantasie maar in de uitwerking van zijn plannen koel berekenend, gevoelsmens en ijverig theoloog, ongewoon ordelievend en methodisch maar van de andere kant immer onrustig en bewogen, moeilijk causeur in tieme kring doch betoverend redenaar, — heeft hij duizenden en duizenden met verbazing vervuld. Ook Alcide Lataste kon aan den hervormer der Dominicanenorde in Frankrijk niet weerstaan.

In Mei 1857 besluit hij zich tot hem te wenden voor een eventueel bezoek te Toulouse. Pater Lacordaire was evenwel toen reeds een drietal jaren van zijn provincialaat ontheven en leefde in de teruggetrokkenheid van Sorese. Alcide ontving ten antwoord:

„Ik woon niet te Toulouse en zou u er niet kunnen ontvangen. Sedert drie jaar directeur van de School Sorère, verblijf ik er het gehele jaar zonder onderbreking en, als ge me de eer aandeedt mij te komen bezoeken., zou ik me zonder twijfel met u onderhouden over de staat uwer ziel, maar kan u in dit milieu niet de stille overpeinzing beloven van de eenzaamheid. Het ligt zeer voor de hand, dat ge meer of minder sterke onzekerheid gevoelt omtrent gedachten, die u nieuw zijn en die trouwens behoren tot een gebied dat geheel uitgaat boven deze wereld, — maar het volhardend gebed, de lezing der heilige boeken en het naderen tot de Sacramenten zullen langzamerhand vaster voet krijgen in uw ziel en er het zaad doen rijpen dat God er heeft neergelegd."

Houden deze woorden een beleefde afwijzing in of werspiegelen zij Lacordaire's bedachtzame voorzeningheid? Het is moeilijk te zeggen. Typisch is evenwel dat in de zomer van 1854, drie jaar tevoren dus, Lacordaire zich vergiste in een der grootste zonen die de Orde in de laatste tijden zou voortbrengen, in den lateren Magister-Generaal Père Hyacinthe Cormier, — toen hij na een onderhoud te Sorère verklaarde: „vocation nulle — ou pas mûre, in het geheel geen of althans geen rijpe roeping."

Alcide heeft in ieder geval Lacordaire's raad ter harte genomen. In gebed en beraad is zijn besluit tot stand gekomen, zodat hij in September '57 definitief beslissen kan: Alcide Lataste zal Dominicaan worden.

Opvallend is, dat hij niet tot de Orde komt om haar speciale roeping. Later zal hij eens schrijven:

„Ik geef toe dat ik, toen ik vaarwel zeide aan de wereld, nog niets begrepen had van het religieus leven in het algemeen, noch van de speciale roeping der Orde waar ik ging intreden."

De boeiende figuur van Lacordaire, die hij levenslang in bewondering en liefde bleef toegedaan, meer nog misschien zijn met de geest der Orde strokende aard brachten hem op zijn bestemming. Kort voor zijn Priesterwijding schreef hij eens:

„Hoe verder ik kom, des te meer ben ik gelukkig niet alleen het religieuze leven te hebben omhelsd, maar ook het te hebben omhelsd, in de Orde der Predikbroeders. Alle Orden zijn schoon en goed; alle hebben hun biezondere verdienste, maar nu ik ze ken zie ik zo goed, hoe geen van alle beter harmonieert met mijn neigingen, met mijn beloften en mijn verwachtingen."

Nu eenmaal het besluit genomen is, wil Alcide onmiddellijk breken met de wereld en schrijft aan den Provinciaal dat hij zonder uitstel ontslag wil nemen als controleur der directe belastingen. Hij krijgt echter advies eerst een retraite te houden in het klooster te Bordeaux.

4 November 1857 treedt hij in de Orde te Flavigny. — vijfentwintig jaar oud.

Nu volgt een religieus leven. dat bij alle vreugden en tegenslagen ongewoon snel zal groeien naar de toppen.

Frère Jean-Joseph kent het enthousiasme der novicen.

„Kom ook hier", schrijft hij aan zijn vriend Léon Leyer, „hier is het ware leven, hier is de vreugde, hier het geluk, hier de liefde, niet de liefde die voorbijgaat, maar de liefde die blijft, niet de dromende liefde, maar de werkelijke liefde."

In zijn ziel voltrekt zich het wonderlijke proces van Gods steeds meer nabije nadering.

Langzamerhand ook begint de structuur van zijn geestelijk leven zich te vormen naar de spiritualiteit der Dominicanenorde. Hij dringt dieper door in het doel der Orde: leven in contemplatieve verbondenheid met God en het in contemplatie gewonnene uitdragen naar de zielen. Het streven van frère Jean-Josepr blijft primair gericht op een inniger contact met O.L. Heer. En hij bleef dit ideaal getrouw, ook toen zijn religieus leven met onafgebroken dorheid werd geslagen en, met uitzondering van de eerste veertig dagen in het noviciaat, de geestelijke vertroostingen bijna altijd ontbraken. „Zijn leven", verzekert Pater Colchen, „was een voortdurend gebed".

In gelijke mate had hij de specifiek Dominicaanse middelen lief, welke St. Dominicus aan zijn zonen oplegde ter bereiking van het doel: de oude monastieke kloosterobservanties, plechtige zegging van het Goddelijk Officie en intense studie der goddelijke waarheid.

Altijd bleef hij de strenge eisen van Regel en Constituties trouw en vroeg geen dispensaties toen zijn werk hem veelvudig buiten het klooster deed vertoeven. Veel moeite kostte hem het beoefenen van het stilzwijgen dat aan den Dominicaansen religieus als een „sanctissima lex, een zeer heilige wet" is opgelegd. Want van naturewas Alcide met zijn aanhankelijke aard zeer mededeelzaam, spontaan, levendig en geestig. Evenwel werd hij door geduchte oefening een mens van vrome ingekeerdheid, die de heiligste vreugden van zijn hart alleen voor God bewaarde.

De zegging van het Goddelijk Officie ging hem evenwel ter harte. Hij waakte er als novicenmeester altijd streng over dat zijn fraters de rubrieken gemakkelijk zouden hanteren en het is ontroerend om te lezen hoe hij later in de moeilijkste omstandigheden bij zijn zusters stipte nakoming vereiste van het Dominicaans ritueel. De croniek van het eerste klooster bericht op 14 Juli '67:

„Pater Lataste heeft tegenwoordig willen zijn bij de suffragia (smeekbeden voor overledenen), de vingerwassing (oude liturgische ceremonie voor tafel). het enedicite (voor de weldoeners) en de dankzegging (na tafel), om zich er van te verzekeren dat de Dominicaanse gebruiken goed geobserveerd worden."

In zijn fratersjaren leed hij vier jaar lang aan een pijnlijke heupontsteking, maar dit was voor hem geen aanleiding om de buigingen in het koor niet met zorg en nauwgezetheid te maken. Bij het naderen van zijn vroege dood verzocht hij moeder Henrica Dominica, dat bij zijn uitvaart toch alle ceremonies zouden worden verricht, die de Orde met haar biezondere aandacht voor afgestorven medebroeders voorschrijft.

Ook het derde en zeer belangrijke middel in de verwezenlijking van het Orde-ideaal, de studie, werd door hem energiek behartigd. Als priester bleef hij zich door zelfstudie ontwikkelen om zo zijn contemplatief leven te voeden en daardoor vaardiger te zijn voor een vruchtbaar apostolaat.

Hoewel verstandelijk niet opvallend begaafd was hij in de theologische wetenschap degelijk onderlegd en bereidde zich serieus voor op zijn preken, zijn brochures over Bethanië en zijn andere geschriften.

Dit zijn slechts enkele fragmenten uit het rijke materiaal dat voor ons ligt. Met velerlei boeiende voorbeelden zou tot in detail te bewijzen zijn, hoezeer Pater Lataste opging in het levensideaal dat hem liefwas. Zijn beleving van de armoede evenaarde die van den gezaligden Vader Dominicus. Zijn zuiverheid, waarvoor hij in zijn jonge jaren nogal strijd heeft moeten leveren, was bij het delicate karakter van zijn rehabilitatiewerk van een lichtende aantrekkelijkheid. Heldhaftig was zonder twijfel zijn gehoorzaamheid. En juist op dit punt tekende het zegelmerk van het kruis zijn leven hard en ongenadig. Keer op keer werden aan zijn idealisme enge beperkingen opgelegd. Zonder aanmoediging van de zijde zijner oversten moest hij zijn geïnspireerd werk beginnen en zelf de gehele verantwoordelijkheid dragen. Verschillende malen kreeg hij te horen, dat hij meer een man was van temperament dan van bezonnen oordeel. De provinciale raad opperde bedenkingen tegen het dragen van het Dominicaans habijt in Bethanië, het witte habijt, dat toch symbool was van maagdelijke zuiverheid; bovendien kreeg hij slechts verlof zich twee jaar te wijden aan zijn jonge stichting, welke tijdsduur evident te kort was voor het verwezenlijken van zijn plannen.

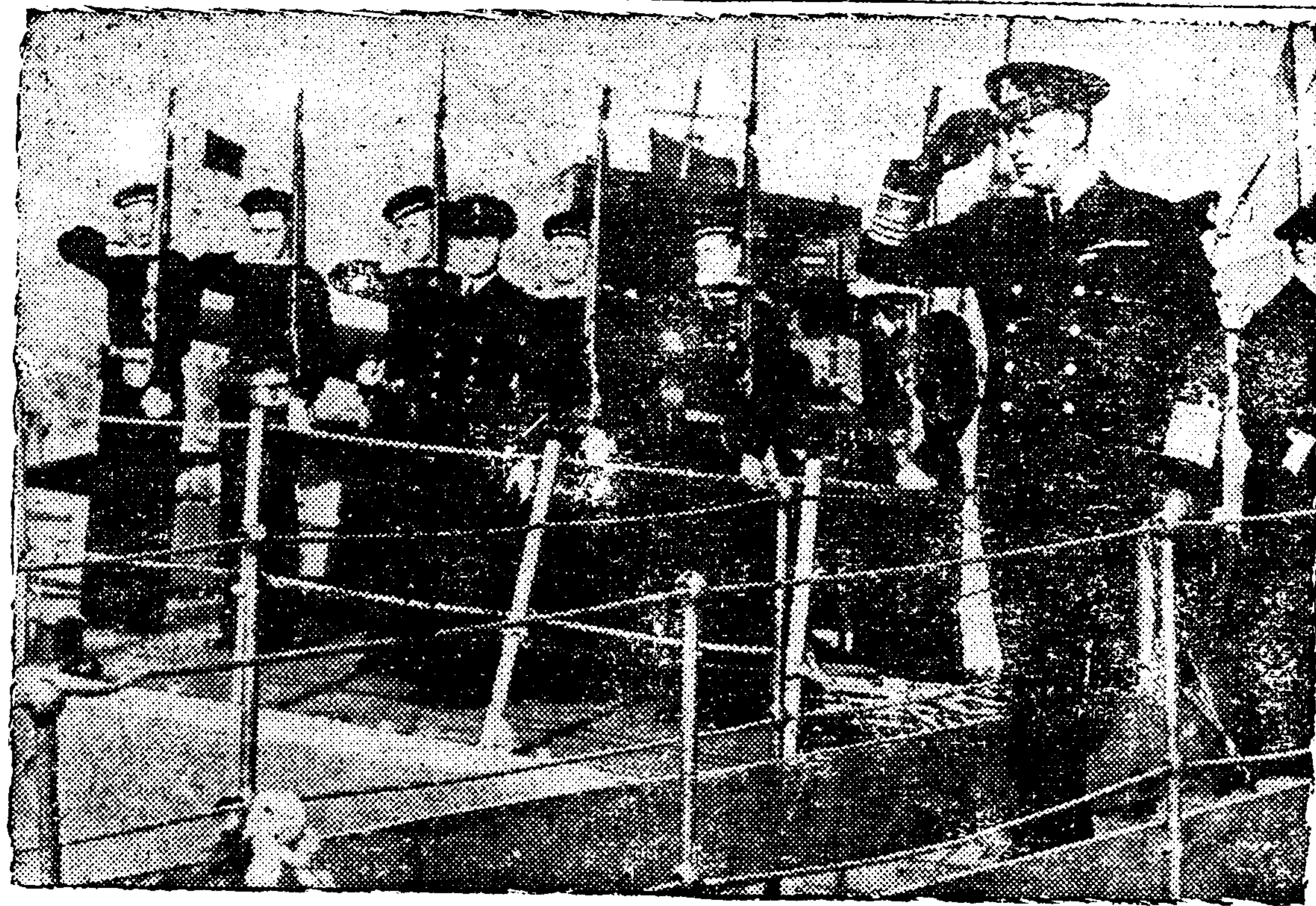
Het voert evenwel te ver op dit alles nader in te gaan. De liefde van Pater Lataste voor zijn Orde bleek sterker dan de drang zijner vele initiatieven. In het lijden is die liefde vruchtbaar geworden. Uit haar kracht — sterker dan de dood — is de Congregatie geboren der Dominicanessen van Bethanië, waarin de Dominicaanse geest op ongewoon zuivere wijze wordt bewaard. Dit werk vormt de hoogste uiting van de liefde die de Stichter toedroeg aan zijn Orde.

Zo zien wij, in deze korte samenvatting, welke belangijke plaats die liefde inneemt in dit gave leven.

En van deze zijde belicht komt het ons voor als een verheven antwoord aan den Vader Dominicus van Calaruega, die stervend aan zijn zonen vroeg de Orde lief te hebben en haar uit alle kracht te verbreiden.

(Huissen Gld.)

*) De documenten, in dit artikel verwerkt, werden gedeeltelijk ontleend aan Robert et Claude Evers: „Le Père Lataste, apôtre des prisons".

KROONPRINS VAN NOORWEGEN INSPECTEERT DE MARINE.

NIEUWS VAN OVERAL

DON JUAN STELT ZIJN EISEN.

Interview met de „Observer".

In een vraaggesprek aan een correspondent van het Engelse blad „Observer", heeft de Spaanse troonpretendent, Don Juan, verklaard, dat hij slechts een onvoorwaardelijke overdracht van de macht van Generaal Franco wil aanvaarden, dat hij wil regeren als een constitutioneel monarch en dat allen, die onrechtvaardig van het openbare leven zijn uitgesloten, in gelijke rechten zullen worden hersteld.

Op de vraag van den correspondent, of de restauratie zal worden voorafgegaan door een raadpleging van het volk, of na de interimperiode door de stem des volks zal worden geratificeerd, antwoordde Don Juan, dat hij, zo spoedig de omstandigheden dit zullen toelaten, het Spaanse volk om de bevestiging van de monarchie zal vragen.

Don Juan zeide, dat de Spaanse monarchie de politieke en sociale rechten van alle Spanjaarden, zonder onderscheid van klasse, zal erkennen.

De troonpretendent verklaarde voorts, tot een concordaat met de Heilige Stoel te willen komen, teneinde een wijdere administratieve verhouding tussen Kerk en Staat te krijgen, waardoor de Kerk voor eigen veiligheid van alle politieke strijd verwijderd zal blijven.

Don Juan sprak zich uit ten gunste van een zekere decentralisatie van het bestuur over de verschillende landstreken, mits de Spaanse souvereiniteit en eenheid onaangetast zouden blijven.

Op de vraag van den correspondent, of de bewering, dat Don Juan bij het uitbreken van de Spaanse burgeroorlog twee maal aan Franco zijn diensten heeft aangeboden, geen hinderpaal zou vormen voor Don Juans politiek streven, antwoordde deze, dat hij dit niet geloofde en hij voegde er aan toe, dat hij benieuwd is te zien, of er Spanjaarden zijn, die bereid zijn de eerste steen te werpen.

ECONOMISCHE VOORLICHTING MEXICO.

Suikeroogst 1947.

Volgens de Sindicato de Azucaros zou de suikeroogst 1947 bedragen 500.000 ton, voldoende ter dekking van de eigen consumptie, zodat invoer in dit jaar onnodig zou zijn.

Mond- en klauwzeer.

In de officiële en officieuze mededelingen wordt er dagelijks op gewezen, dat afslachting het enige bestrijdingsmiddel van mond- en klauwzeer is. De Commissie voor de strijd tegen deze ziekte stelt in uitzicht, dat de handelswaarde van het vee zal worden vergoed; het werkvee zal worden vervangen door muildieren en/of landbouwmachines.

VRIENDSCHAP MET HONGARIJE.

Als teken van vriendschap met Hongarije zond men Hongaars zilver naar Boedapest terug. De Noordamerikanen zorgden hier voor. Het was zilver, dat de nazies hadden weggestolen uit Hongarije en dat een waarde heeft van 25.000.000 dollar (Boedapest, (AP) 21.4).

LAUREL EN HARDY.

CURAÇAO

VERKEERSONGEVALLEN.

Van 14 t/m 20 April 1947.

Vond op de Schottegatweg ter hoogte van Marie Doll een ernstig verkeersongeval plaats. Een wielrijder, die op de weg reed, verloor, bij het passeren van een grote truck van de CPIM, de controle over zijn stuur en kwam te vallen. Hij viel tegen de truck aan en raakte onder de achterwielen. Met zeer ernstige verwondingen werd hij in het St. Elizabethsgasthuis opgenomen, alwaar hij enkele uren later overleed.

Een bestuurder van een pickup verleende op de Scharlooweg geen voorrang aan de bestuurster van een personenauto en raakte deze auto tegen het voorspatscherm.

———

Een geparkeerde personenauto werd in de Bargestraat aangereden en bekwam een deuk in het rechtervoorspatscherm. De bestuurder van de andere auto was doorgereden, doch kwam zich de volgende morgen melden.

———

Op de Handelskade vond een lichte aanrijding plaats waarbij een personenauto door een bestelauto werd aangereden. De bestelauto reed zonder voldoende op het verkeer te letten op, op het moment dat de personenauto passeerde.

———

Eveneens op de Handelskade, op het verhoogde gedeelte, reed een truck met de achterzijde tegen een aldaar geparkeerde personenauto waardoor lichte schade ontstond.

———

Op de Salinja waaide een plank van een militaire truck af en kwam terecht op een geparkeerde personenauto.

———

Op de Caracasbaai raakte de bestuurder van een dienstauto met de voorwielen in de rechterwegberm. Hij draaide het stuurwiel te snel naar links met het gevolg dat de auto aan de linkerzijde van de weg tegen een pijpleiding tot stilstand kwam.

———

Op de Schottegatweg ter hoogte van Galmeyer reed een stilstaande auto op, op het moment dat een ander passeerde. Beide auto's licht beschadigd.

———

In de Breedesrtaat O. B. passeerde een personenauto een aldaar geparkeerde pick-up te dicht met het gevolg dat beide auto's een gedeukt spatscherm bekwamen.

———

Op de weg naar Westpunt reed een personenauto van de weg af en kwam tegen een telefoonpaal tot stilstand. De bestuurder werd met een gebroken arm in het Hospitaal opgenomen.

Oorzaak: Uit de bocht gereden door vermoedelijk te grote snelheid.

———

Op de brug Koningin Emma der Nederlanden reed een personenauto tegen een dienstautobus aan. De bestuurder van de personenauto lette even niet op het verkeer en reed met de voorzijde tegen de achterzijde van de voor hem rijdende bus aan toen deze stopte.

———

Een bestuurder van een grote autobus reed zonder voldoende uit te kijken achterwaarts de autobusstandplaats op het Wilhelminaplein op en botste met de achterzijde tegen de voorzijde van de stilstaande personenauto.

Een der stenen pilaren voor de woning „Bloemhof" werd omver gereden door een pick-up. De auto reed na het ongeval door. Een onderzoek wordt ingesteld.

———

Op de Pietermaai vond een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto en een militaire truck. Aan beide zijden van de weg stond een auto geparkeerd. Beide bestuurders naderden gelijktijdig en reden door, waarop het uitstekende linkerachterspatscherm van de truck het linkerspatscherm van de personenauto raakte.

———

Te Wiacao maakte de bestuurder van een broodtruck de bocht naar rechts te groot met het gevolg dat hij tegen een vrachtauto aanreed. Beide auto's licht beschadigd.

———

De bestuurder van een huurauto reed op de Schottegatweg tegen een personenauto aan.

Oorzaak: De bestuurder van de H. auto haalde bij het voorbijrijden te vroeg naar rechts uit.

———

Op de weg naar Sta. Maria verleende een bestuurder van een broodtruck geen voorrang aan een personenauto met het gevolg dat beide auto's tegen elkaar reden.

———

Op de Salinja reed de bestuurder van een personenauto tegen een tegenligger aan en sloeg daarna over de kop. Beide auto's zwaar beschadigd.

Oorzaak: Drankinvloed.

———

GRENSCORRECTIES EN MOSKOU.

Uit de Nederlandse kranten blijkt, dat tijdens de conferentie te Moskou door Bidault is verklaard, dat het verzoek van Nederland om enkele grenscorrecties te mogen aanbrengen, welwillend in studie zal genomen worden. Dat is alvast wat. Naar men zich zal herinneren is de quaestie over de toekomstige grenzen van Duitsland naar een speciale studie-commissie verwezen, waarbij ook de buren van Duitsland en dus ook wij gehoord zullen worden. De term van Bidault „welwillend in overweging te zullen nemen", is natuurlijk nog heel diplomatisch vaag en zegt niet ja en ook niet neen, doch het gaat alleen maar de kant op van ja, althans dat lijkt zo. Doch het kon nog wel eens blijken, dat het niet zo is.

De prijsverlagingspolitiek in Frankrijk

Nadat de Duitse troepen in Augustus 1944 het Franse grondgebied grotendeels hadden moeten verlaten, heeft men in Frankrijk alle krachten geconcentreerd op het voortzetten van de oorlog tot aan de eindnederlaag van Duitsland. Uiteraard kon daardoor aan het economisch en financieel herstel niet die aandacht worden besteed, welke het ongetwijfeld behoefde. Een en ander heeft tot gevolg gehad, dat na Augustus 1944 nog een scherpe prijsstijging heeft plaats gehad, dat de biljettencirculatie regelmatig op een hoger niveau kwam en dat van vermindering van het begrotingstekort nog geen sprake was.

Het index-cijfer van de groothandelsprijzen, op basis van het eerste halfjaar 1939 = 100, steeg van 253 in Augustus 1944 tot 698 in November 1946 voor de kosten van levensonderhoud was de stijging van 269 tot 794.

De biljettencirculatie had het volgende verloop:

Juni 1945	frs 545,8	milliard
December 1945	frs 570,0	milliard
Juni 1946	frs 629,2	milliard
Novemb. 1946	frs 704,8	milliard
Februari 1947	frs 737,6	milliard

Het begrotingstekort over 1945 beliep frs 207,3 en over 1946 frs 215,1 milliard. Voor 1946 wordt het deficit op ongeveer 285 milliard geraamd.

De lonen zijn niet proportioneel met de prijzen gestegen, zodat acties tot loonsverhoging aan de orde van de dag waren. Op basis September 1939 = 100 beliep het loonindexcijfer voor geschoolden 370 in October 1945 en 385 in April 1946; voor ongeschoolden waren deze indexcijfers 360 en 370.

Gezien deze situatie is het volkomen verklaarbaar, dat men in Frankrijk een speciale prijsverlagingspolitiek heeft geëntameerd.

Eerste prijsverlagingsactie.

De eerste prijsverlagingsactie was die van de Regering-Blum. Deze actie kan ongetwijfeld als geslaagd worden beschouwd. De consument eiste de 5%-verlaging en schroomde niet ontduikingspractijken bij de bevoegde instanties te rapporteren, waardoor uiteraard de Overheidscontrole ten zeerste werd vergemakkelijkt. De producent van zijn kant wendde de prijsverlaging aan als reclamemiddel voor het werven van nieuwe afnemers.

Bovendien kon de toegepaste vermindering van 5% op de sedert 1939 achtmaal zo hoog geworden prijzen slechts een zeer bescheiden verlaging worden genoemd. In het algemeen waren sedert 1939 de prijzen der eindproducten relatief meer gestegen dan de productiekosten, zodat van de zijde der producenten weinig verzet kwam.

Ook de tarieven voor Overheidsdiensten (gas, electriciteit, posterijen enz.), zijn onder de eerste prijsverlagingsactie met 5% gereduceerd; deze verlaging had echter plaats op reeds lang van tevoren vastgestelde, in belangrijke mate verhoogde tarieven, zodat de consument in feite voor verhoging kwam te staan, hetgeen uiteraard psychologisch een minder gunstig effect had. Wel heeft over het algemeen het resultaat van de prijsverlagingsactie der Regering-Blum in eerste instantie aan de verwachtingen beantwoord, doch na enige tijd trad het loonprobleem opnieuw op de voorgrond Over de verder te nemen maatregelen bleken in hoofdzaak twee meningen tegenover elkaar te staan. Enerzijds werd de opvatting gehuldigd, dat, naarmate de productie zou toenemen, ook de lonen zouden kunnen stijgen zonder dat daaruit nieuws prijsverhogingen zouden behoeven te resulteren; de hierop gebaseerde politiek houdt dus in: opvoering van de productie, stabilisatie van de prijzen en verhoging van de lonen.

Daartegenover staat de opvatting van hen, die menen dat naar stabiliteit van de inkomens moet worden gestreefd en dat de prijsverlagingsactie voortgang moet hebben. Van deze zijde wordt erop gewezen, dat Frankrijk moet exporteren ter financiering van de import van voor het herstel benodigde goederen: hoofdzakelijk niet-consumptiegoederen. Al wordt dus de totale productie opgevoerd, dan blijft toch het quantum voor binnenlandse consumptie beschikbaar gelijk, omdat het meerdere moet worden geëxporteerd. Loonsverhoging zou dus, volgens deze redenering, onvermijdelijk tot prijsstijging moeten leiden.

Tweede prijsverlagingsactie.

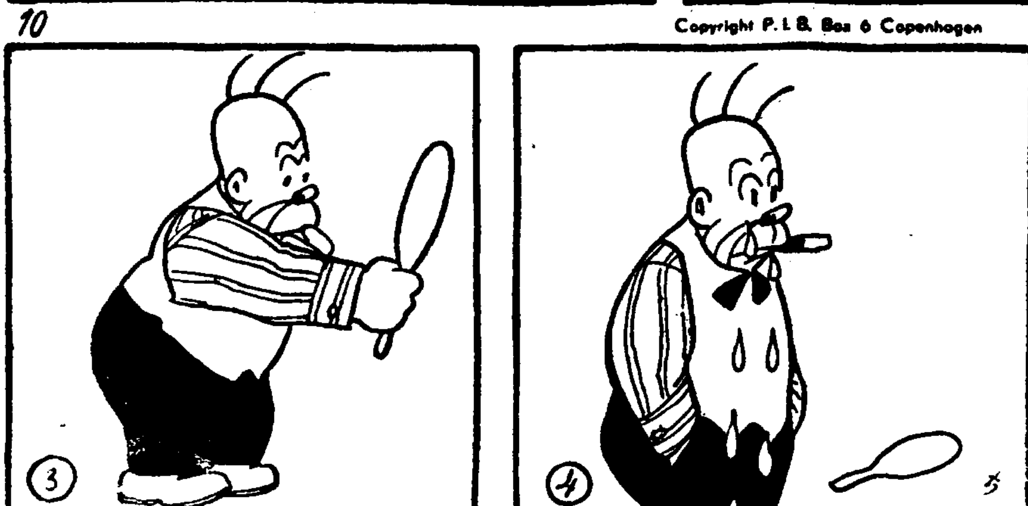
De huidige Regeringspolitiek is in zekere zin een compromis tussen de beide bovengenoemde opvattingen. Wel zullen de allerlaagst inkomens worden verhoogd, doch van een algemene loonsherziening zal geen sprake zijn. Tevens is met ingang van 1 Maart jl. een tweede 5%-prijsverlaging van kracht geworden, waarbij het accent niet zozeer op het psychologische als wel op het technische is gelegd. Deze tweede prijsverlaging geldt namelijk, in tegenstelling tot de eerste, niet uniform voor alle, zowel vrije als gerantsoeneerde artikelen, doch varieert voor bepaalde categorieën goederen.

Voor sommige producten zal de totale, sedert 31 December 1946 toegepaste vermindering meer, voor andere minder dan 10% bedragen. Nimmer zal echter in de eerstkomende maanden het minimum van 5% mogen worden aangetast; prijsverhoging is absoluut uitgesloten.

Onder de goederen, waarop de verlaging niet of niet ten volle zal worden toegepast, vallen onder meer cement, baksteen, dakpannen, enkele pharmaceutische producten, suiker en zeevis, omdat het hier betreft òf producten, welke zijn vervaardigd uit niet in prijs gedalde, geïmporteerde grondstoffen, òf producten, welker voortbrenging met biezonder hoge kosten gepaard gaat, zonder dat de prijzen ervan in dezelfde mate zijn gestegen. Niettemin ligt het in de bedoeling van de overheid ook voor deze producten de verlaging ten behoeve van den consument maximaal te doen zijn. Hiertoe zouden de fabricage-kosten en/of de handelmarges worden verminderd.

Voor alle genoemde goederen bestaan vastgestelde prijzen evenals voor die, waarop een meer ingrijpende prijsverlaging van toepassing is. Van de laatste kunnen genoemd worden electrische apparaten voor huishoudelijk gebruik, welke nog 7%, fosfor en fosfor-producten, welke nog 7½% en manufacturen welke nog 10% in prijs zullen dalen. Wat betreft de sector van de vrije prijsvorming zal voor industriële voortbrengselen een totale vermindering van 10% gelden voor alle stadia, welke het product op zijn weg naar den consument doorloopt, waarbij 31 December 1946 als basis is genomen.

ADAMSON VRAAGT ZICH AF OF HIJ MAAR DRIE HAREN HEEFT.........

Voor de voornaamste voedingsmiddelen, in zo verre ook daarvoor van overheidswege geen prijzen zijn vastgesteld, zullen de veranderingen worden bekend gemaakt door middel van biezondere besluiten evenals dat tot dusverre (prijsdaling van 20 tot 30%) is geschiedt voor groenten en fruit.

Teneinde de prijsverlagingsactie te doen slagen, zal de Franse regering ertoe overgaan nog deze maand een groot aantal courante gebruiksartikelen op de markt te brengen: textiel, huishoudelijke artikelen, landbouwbenodigdheden, metaalwaren en dergelijke tegen prijzen, die 30 tot 50% zullen liggen beneden de tot dusver gebruikelijke.

Ook zal een verscherpte controle worden toegepast vooral ten aanzien van de vrije industrie-artikelen, waarvan de gangbare prijzen sedert begin Januari voortdurend zijn geregistreerd. In zo verre dit nog niet gebeurde, zullen overal plaatselijke prijscontrole-commissies haar werkzaamheden aanvangen. Voorts zal het publiek intensief worden voorgelicht omtrent de prijsbepalingen en omtrent de werkelijke waarde der verhandelde producten. Tenslotte zal een zeer belangrijke wijziging plaats vinden in de tot heden door de overheid toegepaste wijze van prijscalculatie. In plaats dat gerekend zal worden met een procentuele prijsverhoging sedert 1939, zullen in den vervolge alleen absolute prijzen worden berekend, waardoor de controle belangrijk kan worden vereenvoudigd.

Het blijft echter nog steeds de vraag, of door deze tweede prijsverlaging de spanning tussen lonen en prijzen voldoende kan worden opgeheven en of het mogelijk zal zijn de overheidsuitgaven in zodanige mate te beperken als voor een stabilisatie der prijzen op een lager niveau dan het thans geldende, noodzakelijk is.

(Econ. Voorl.).

Socialisatie of publiekrechtelijke organisatie

In de uiteenzetting, welke Jhr. Mr. Van der Goes van Naters in Brunssum gaf over de nationalisatie van de mijnen, vindt de Maasbode (26/3) aanleiding een uitvoerige beschouwing aan deze materie te wijden.

Alhoewel hij niets van staatssocialisme moet hebben en het door hem ontworpen „kolenschap", dat eigenaar van alle mijnen moet worden, een functionele decentralisatie betekent, is zijn standpunt onverdeeld pro.

Door de veronderstelling uit te spreken, dat het tot een cabinetscrisis zou kunnen komen, wanneer de K.V.P. in dit opzicht niet met de P. v. d. A. mee zou gaan, acht het blad het, afgezien van dit dreigement, een hele vraag of nationalisatie in de huidige omstandigheden van ethisch standpunt bekeken verantwoord is.

Hare Majesteit ging immers heel terecht van het standpunt uit, dat nationalisatie een eis van het algemeen belang moet zijn.

Wij zijn ervan overtuigd, dat dit in de gegeven omstandigheden allerminst duidelijk is, want de structuurverandering der kapitalistische maatschappij, waarmede de P.v.d. A. zo schermt, voltrekt zich reeds, langzaam maar zeker. Niet door nationalisatie, maar door bedrijfsorganisatie. Daardoor wordt de medezeggenschap der werknemers een feit, wat betekent, dat de overmacht van het kapitaal gebroken wordt.

Beseft de P. v. d. A. wel, zo vraagt het blad zich af, dat zich na de bevrijding in ons mijnbedrijf een sociale ontwikkeling heeft ingezet, zo volkomen nieuw, zo ingrijpend, zo afdoende beschermend tegen machtswillekeur, dat nationalisatie van particuliere mijnen hierdoor volkomen overbodig wordt. Zij moet de werkelijkheid objectief onder het oog durven nemen en haar niet door een partijbril bezien.

Het blad stelt als axioma, dat nationalisatie slechts geoorloofd is, wanneer dit voor het algemeen welzijn noodzakelijk is.

Het is evenwel onze vaste overtuiging, dat het landsbelang de onteigening der particuliere mijnen op het ogenblik niet eist. Wij zouden veeleer geneigd zijn om aan te nemen, dat er in de verhouding tussen staats- en particuliere mijnen iets gezonds ligt. Want de rivaliteit, welke er noodzakelijk toe leidt, dat zij in geen enkel opzicht voor elkander onder willen doen, komt uiteindelijk aan het bedrijf in zijn geheel genomen ten goede.

De algemene welvaart is er allerminst van gediend, dat den particulieren ondernemingsgeest ten gerieve van een monopolistische staat gedood wordt.

Het corporatief streven is er daarentegen op gericht de Regering van de vele bemoeiingen, welke haar werkzaamheden op eigen terrein belemmeren, te ontheffen. Het wil de behartiging der bedrijfsbelangen in handen leggen van bepaalde organen, welke als zelfstandige geledingen tussen de afzonderlijke personen en den Staat zullen fungeren.

Zo moet de maatschappij organisch worden ingericht. In ons mijnbedrijf is men hiermede reeds een eind op dreef, maar nog lang niet ver genoeg. Want wanneer de bedrijfsorganisatie volgens de richtlijnen van het Mijnstatuut zou zijn uitgebouwd, zou het Beheer thans verdwenen moeten zijn. Toen dit werd ingesteld, werd het als een noodmaatregel van tijdelijke aard bedoeld. Zijn invloed neemt de laatste tijd evenwel meer toe dan af en de beklemmende vraag dringt zich dan ook op of de consolidatie dezer Staatsinstelling een ontwikkeling in de richting der socialisatie gaat betekenen.

Daar de bedrijfsorganisatie, zoals die door de P. v. d. A. wordt nagestreefd, wordt er volgens het blad een Staatsbemoeiing gevorderd, die er niet in thuis hoort.

Op dit gebied bestaat er geen diepgaand meningsverschil tussen de P. v. d. A. en de K.V.P., dat uiteindelijk uit een andere staats- en maatschappijleer voortkomt, want evenals het communisme ontleent ook het gematigd socialisme zijn opvattingen aan de leer van Karl Marx, die van Hegel behalve de dialectische methode tevens den totalitairen staat heeft overgenomen.

Al sluit de P. v. d. A. het staatssocialisme uit, de voorkeur voor staatsbemoeiing verloochent zich niet.

Steeds opnieuw ontmoet men het streven de Staat zoveel mogelijk bevoegdheden toe te kennen. Het solidarisme streeft er daarentegen naar de Staat zoveel mogelijk te ontlasten. Het wil aan de maatschappij een zo ruim mogelijke plaats zien toegekend, zodat niet door de Staat mag worden uitgevoerd, wat door bedrijfsorganen kan worden verricht.

Het komt het blad voor, dat de P. v. d. A. in haar ijveren voor socialisatie teveel naar het buitenland kijkt en te weinig begrip toont voor de gezonde verhoudingen, welke in onze mijnstreek bestaan.

De sociale ontwikkeling, welke zich in ons land en met name in de mijnstreek voltrokken heeft, is bovendien zover gevorderd, dat buitenlands kapitaal niet volgens eigen liberale opvattingen kan handelen, maar zich naar onze maatschappelijke inzichten heeft te richten en zich ook aanpast. Zou onze Regering de nationalisatie uiteindelijk willen doorzetten, dan zou zij inbreuk moeten maken op het eigendomsrecht.

En dit is ten slotte het voornaamste bezwaar, dat men tegen de plannen kan aanvoeren. Aanspraak op privaat bezit behoort tot het natuurrecht. Slechts wanneer het algemeen belang het eist, mag de Overheid tot onteigening van eigendom en productieleiding overgaan.

R.V.D.

Professor Titus Brandsma

Werker en Dulder.

H. W. F. Aukes, een familielid van Titus Brandsma, heeft bij het Spectrum te Utrecht een levensbeschrijving doen verschijnen van **Titus Brandsma.** Titus, de kloosternaam van den Carmeliet, is de doopnaam van diens vader.

Als hoofdindruk van het eerste deel van dit boek blijft ongetwijfeld: de haast griezelige werkzaamheid van dezen sjouwer en draver voor Christus. Hij sjouwt en draaft voor zijn Friesland, voor zijn heet-geliefde Carmel, voor Oss, voor onderwijs-instituten, voor Maria-omdrachten, voor de missie, voor het Apostolaat der Hereniging, voor een katholiek ziekenhuis in Drente, voor de Bonifacius-vereniging, voor de pers, voor andersdenkenden en voor ieder, die zijn evennaaste is. Hij is werkzaam op sociaal terrein — Aalberse vindt in hem aanstonds een vriend en helper — een enkele maal op politiek gebied in de hem zo goed liggende rol van vredestichter, en doceert philosophie en vooral de mystiek aan de Carolina, al moet zijn wetenschappelijk werk onder al die uitbundige activiteit wel geleden hebben. Het boek van Aukes maakt in de aanvang dan ook onvermijdelijk een wat brokkelige indruk, die ruimschoots wordt goed gemaakt door de prachtige synthese in het laatste hoofdstuk.

Al dit werk werd afgebroken en vervangen door het martyrium tengevolge van Titus' onverschrokken werk als adviseur van de Katholieke Journalisten-Vereniging. De schrijver dezes herinnert zich nog hoe Titus hem op de bijeenkomst der Katholiek Wetenschappelijke Vereniging in December 1941 te Rotterdam even terzijde riep over de pas opnieuw per telex afgekomen Duitse order aan de dagbladen: pro-N.S.B.-advertenties mogen niet om principiële redenen worden geweigerd. Er waren slechts weinig woorden nodig om tot de voor de hand liggende conclusie te komen: hier is, gezien de mening van het episcopaat, besliste weerstand geboden in een eensgezinde houding van alle katholieke bladen, waarvoor echter een persoonlijke aanzegging aan directies en hoofdredacties nodig zal zijn.

31 December '41 ging het moedig schrijven uit van Titus Brandsma: zelfs al zou opheffing dreigen, N.S.B.-advertenties moeten worden geweigerd. „De grens is hiermede bereikt...... De leidende instanties in het dagbladwezen mogen vrij kennis nemen van dit standpunt......... God spreekt het laatste woord en loont den trouwen knecht."

Pater Titus ging persoonlijk naar verschillende dagbladbedrijven: de reiziger voor Christus, zoals hij wel eens genoemd werd, maakte zijn laatste reizen; in Januari '42 werd hij gearresteerd.

En daarmede begon zijn martyrium, we durven gerust zeggen: in de stricte zin Hij viel in moedige dienst van zijn kerkelijke overheid en kwam er onvervaard voor uit bij zijn verhoren, niet onzeker wat hem te wachten stond. Onverschrokken verklaart hij bij het verhoor: „Als ik dezelfde opdracht weer ontving, zou ik niet anders handelen". Zelfs de mof had respect voor deze „characterfeste Ueberzeugung". Hij kreeg het eervolle getuigenis mede van de Sicherheitsdienst: „Hij meent het Christendom tegen het nationaal-socialisme in bescherming te moeten nemen". Dat betekende: Dachau, een veroordeling tot een niet al te langzaam dood voor dezen geestelijk sterke, maar lichamelijk zwakke. Ook in het concentratiekamp domineerde in deze figuur de priester, die ook vroeger in hem den professor had overschaduwd.

Vragen wij: wat was de grote drijfkracht van dit zo rijke leven? dan is het antwoord geen ogenblik twijfelachtig: het was de drang naar het apostolaat „Onze Apostel Brandsma" noemde hem prof v.d. Heyden en collega Bellon „den wijsgeer, met de apostelziel, die den mensen de waarheid wil brengen, omdat hij hen naar God wil brengen", Hij werd gedrongen als St. Paulus door de liefde Christi. „In liefde lag zijn beslissende kracht", constateerde zijn psychologische collega Rutten; deze maakte hem naar aller getuigenis tot den „beminnelijksten" man van het concentratiekamp. Natuurlijk werd ook misbruik gemaakt van deze zich bewust slachtofferende goedheid.

En dezen prachtmens hebben beesten in mensengedaante op zijn etterende voeten en met zijn tot bloedens toe geslagen gezicht de dood in gedreven.

Terecht schrijft Aukes aan het eind van zijn boek, dat wij als een weldaad aanvaarden: „Hij heeft een standbeeld verdiend, dat uit de zakken van geheel het volk bijeen moet komen."

J. W.

Onze „Van Kinsbergen"

Oorlogsschepen in reparatie.

Behalve de grotere oorlogsschepen, die thans een normale revisie ondergaan, is er nog een aantal kleinere schepen, dat op dit ogenblik in reparatie ligt en ten dele een gewijzigde bestemming krijgt. Het zal wellicht velen interesseren, hoe het daarmede staat, te meer omdat de Minister van Marine enige tijd geleden in de volksvertegenwoordiging heeft toegezegd, dat deze schepen zo spoedig mogelijk gereed gemaakt zullen worden.

Mr. Ms. mijnenvegers **„Pieter Florisz"** en **„Abraham van der Hulst"** zijn in reparatie op de werf van J. en K. Smit te Kinderdijk.

Beide schepen zijn bestemd voor algemene en patrouilledienst in Nederlands Indië, doch er kan zeer wel wijziging in deze plannen komen, terwijl ook het eind van de reparatietijd nog niet in zicht is.

Hr. Ms. kanonneerboot „Gruno" ligt opgelegd in Den Helder en zal t.z.t. in dienst gesteld worden.

De oude kustverdedigingsschepen Hr. Ms. „Hertog Hendrik" en „Jac. van Heemskerck" liggen respectievelijk bij Wilton-Feijenoord in Schiedam en op de Marinewerf in Willemsoord. Deze schepen vielen in Mei 1940 in handen van de Duitsers en zijn door hen weggesleept. Toen ze na de bevrijding werden opgespoord, bleek het dat onze bezetters ze hadden omgebouwd tot flak-schepen (drijvende anti-lucht batterijen). Nu zijn ze terug en wordt de luchtafweer er af gesloopt, terwijl nog verscheidene verbouwingen hun beslag krijgen, opdat beide schepen in de tweede helft van dit jaar zullen kunnen gaan dienen als logementschepen.

Twee oorlogsschepen, die in de afgelopen oorlog hun sporen hebben verdiend als convoyeurs — en door boven water te blijven — krijgen nu een minder roemrijk bestaan. Hr. Ms. kanonneerboot **„Van Kinsbergen"** (een goede bekende op Curaçao — Red.), die bij de Rotterdamse Droogdok ligt, is destijds gebouwd als artillerie-instructieschip. Het escorteren tijdens de oorlog was dus maar een „intermezzo". Het schip gaat half April varen als algemeen vormingsschip voor de adelborsten van het Koninklijk Instituut te Den Helder.

En Hr. Ms. licht kruiser **„Jacob van Heemskerck"**, die eveneens een bewogen oorlogsgeschiedenis heeft en eveneens bij de Rotterdamse Droogdok Mij., ligt, zal klaar zijn in Mei. Deze oorlogsbodem wordt artillerie-instructieschip, eveneens voor het Koninklijk Instituut. (Com.)

De toekomst van Duitsland

Hoewel de conferentie in Moskou nog geen concrete resultaten heeft opgeleverd en er op diverse punten zeer zeker nog belangrijke meningsverschillen bestaan, zijn de tot op heden naar voren gebrachte voorstellen voor Duitslands toekomstige politieke structuur minder uiteenlopend, dan bijvoorbeeld de gezichtspunten ten aanzien van de herstelbetalingen. Bovendien kan de veranderde houding van de Sovjet-Unie inzake Duitslands economische eenheid en de verhoging van het productie-niveau ook in deze quaestie een compromis mogelijk maken.

Aangaande een centraal Duits bestuur en een centrale Duitse regering is door de Engelsen, Noordamerikanen en Russen in principe overeenstemming bereikt, terwijl Frankrijk hierbij vooralsnog enigszins terughoudend blijft. In deze aangelegenheid propageren de Russen de meest centrale staatsvorm, waarbij zij de grondwet der Weimar Republiek als basis zouden willen nemen. De Engelsen, die zich eveneens als voorstanders van een centrale regering hebben kenbaar gemaakt, bepleiten echter een hoge mate van autonomie voor de afzonderlijke staten en het Parlement, dat uit twee Kamers zou moeten bestaan, de een het gehele Duitse volk vertegenwoordigend, de ander (zoals de Noordamerikaanse Senaat) de verschillende staten. Deze zienswijze wordt in grote lijnen ook door de Noordamerikanen gesteund.

Dienaangaande stelt de „Manchester Guardian" (22 Februari) vast, dat Bevin bij zijn voorstellen voor de toekomstige regering van Duitsland de aanduidingen volgt, die hij afgelopen najaar reeds had aangegeven. De Engelsen gaan verder in de richting van een verenigd Duitsland dan de Noordamerikanen en de Fransen en niet zo ver als de Russen. Maar de voorstellen zijn een zeer geschikte basis voor discussie. Bevin realiseert zich, dat de verschillende delen van Duitsland niet gescheiden gehouden kunnen worden, wanneer de grenzen tussen de zones eenmaal zijn vervallen. Om van Duitsland een onsamenhangend federalistisch lichaam te maken zou slechts een tijdelijke oplossing betekenen, die spoedig weer te niet zou worden gedaan. Het ontbreken van nauwe organische betrekkingen zou machtige politieke bewegingen voor eenheid in leven roepen, die, zoals we nu kunnen zien, aangevoerd zouden worden door de Communisten. Bevins voorstel zou de centrale Duitse regering de essentiële elementen van de democratische staat geven — politieke, wettelijke, economische en financiële eenheid.

Het schema dient nauwkeurig bestudeerd te worden in het licht van de andere voorstellen, van de verschillende schema's, die thans in Duitsland zelf naar voren worden gebracht en van vroegere constitutionele ervaringen in Duitsland. Bevin heeft evenwel aangetoond, dat de Britse houding niet negatief of beperkend is.

R.V.D.